

Nr 6.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer; given Stockholms slott den 3 december 1937.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Förslag

till

Lag

**angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472)
om förbud mot politiska uniformer.**

Härigenom förordnas, att lagen den 30 juni 1933 om förbud mot politiska uniformer, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1938¹, skall äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 30 juni 1941, dock att slutbestämmelsen i lagen från och med den 1 juli 1938 skall hava följande lydelse:

Å förseelse, som under lagens giltighetstid begåtts, skola jämväl efter den 30 juni 1941 tillämpas de i lagen meddelade bestämmelser.

¹ Se SFS 1935: 116.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms
slott den 30 september 1937.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller:

Den 30 juni 1938 utlöper giltighetstiden för gällande *lagstiftning om förbud mot politiska uniformer*. Statsmakterna hava alltså att dessförinnan taga ställning till frågan om nämnda lagstiftnings förnyande. Jag anhåller nu att få anmäla denna fråga.

Enligt lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer äger Konungen, där det för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet finnes påkallat, förbjuda bärande av uniform eller liknande klädedräkt, som tjänar att utmärka bärarens politiska meningsriktning, vilket förbud jämväl skall avse uniformsdel, armbindel eller annat därmed jämförligt i ögonen fallande kännetecken. Lagen innehåller vidare bestämmelser om straff för överträdelse av utfärdat förbud m. m.

Lagen trädde genast i kraft och gällde till och med den 30 juni 1935.

Med stöd av lagen utfärdade Kungl. Maj:t den 20 juli 1933 kungörelse (nr 481) om förbud mot politiska uniformer.

Vid 1934 års riksdag framställdes förslag dels om upphävande av lagen (motion II: 130), dels ock om viss ändring av densamma (motioner I: 157 och II: 334). På hemställan av första lagutskottet (utlåtande nr 59) beslöt riksdagen, att motionerna icke skulle föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Genom proposition nr 7 framlades för 1935 års riksdag förslag om att lagen skulle äga giltighet under ytterligare tre år. I det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden omnämndes, att jag i skrivelse den 1 juni 1934 anmodat samtliga länsstyrelser att avgiva redogörelse för de erfarenheter, som vunnits i fråga om tillämpningen av 1933 års kungörelse. Jag anförde för egen del till nämnda protokoll, bland annat:

Av myndigheternas yttranden framginge, att det i kungörelsen meddelade förbudet i stort sett blivit åtlytt. Å orter, där tidigare vissa politiska grupper visat en alltmer tilltagande benägenhet att i propagandasyfte eller för att eljest manifestera sin politiska åskådning uppträda i uniform, hade detta bruk efter förbudets införande märkbart avtagit, ja, å flertalet orter helt försvunnit. Att detta varit till gagn för allmän ordning och säkerhet hade vitsordats av polismyndigheterna å dessa orter. Förbudet torde även

hava bidragit till att förhindra införandet av berörda bruk till andra delar av landet. Då frågan om lagstiftning på detta område bragtes inför 1933 års riksdags prövning, framhöll jag, på skäl som jag i det propositionen bifogade statsrådsprotokollet för den 12 maj 1933 närmare utvecklade, huru som det syntes önskvärdt att i tid stävja uniformsbruket. Det av mig angivna syftet med lagstiftningen syntes alltså hava blivit uppnått. Emellertid saknades det icke anledning befara att, därest lagstiftningen på detta område upphörde, uniformsbruket åter skulle komma att utöva lockelse på vissa politiska gruppbildningar. På grund därav föreslog jag, att denna lagstiftning fortfarande upprätthölls under ytterligare tre år.

Första lagutskottet anförde i utlåtande nr 5, att 1933 års lag syntes ha varit till nytta och att utskottet funne välbetänkt, att lagens giltighetstid i enlighet med departementschefens förslag utsträcktes ytterligare tre år framåt.

På hemställan av utskottet bifölls propositionen av riksdagen.

Därefter utfärdades den 18 april 1935, dels lag (nr 116) angående fortsatt giltighet av 1933 års lag, vari föreskrevs, att sistnämnda lag skulle äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1938, dels ock kungörelse (nr 117) om förbud mot politiska uniformer. Kungörelsen innehåller de bestämmelser rörande uniformsförbud, vilka Konungen enligt lagen bemyndigats utfärda, ävensom hänvisning till att lagens stadganden om påföljd, åtal, forum samt böters gäldande och förvandling skola äga tillämpning. Kungörelsen förklarades gälla tillsvidare, dock längst till och med den 30 juni 1938.

Departementschefen.

Lagstiftning om förbud mot politiska uniformer infördes år 1933 i vårt land för att bruket av sådana uniformer i tid skulle stävjas. Därigenom skulle åtskilliga olägenheter kunna undvikas, vilka ett sådant bruk såväl härstädes som utomlands visat sig medföra. Enligt vad erfarenheterna under de gångna åren utvisa, kan syftet med lagstiftningen sägas hava vunnits. Liksom år 1935, då fråga förelåg om treårig förlängning av 1933 års lags giltighet, anser jag mig emellertid även nu ha fog för den meningen, att anledning icke saknas att befara, att, därest lagstiftningen på förevarande område upphörde, vissa politiska gruppbildningar skulle visa benägenhet att bruka uniformer i propagandasyfte eller för att eljest ådagalägga sin politiska åskådning. Med hänsyn härtill anser jag, att det skulle vara till gagn för ordning och säkerhet, om uniformslagen tillsvidare finge gälla. Jag föreslår därför, att 1933 års lag måtte förklaras skola äga fortsatt giltighet under ytterligare tre år eller till och med den 30 juni 1941. En bestämmelse av sådant innehåll föranleder viss jämkning av slutbestämmelsen i lagen.

Departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över upprättat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer*, av den lydelse bilaga¹ till detta

¹ Denna bilaga, vilken är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Ragnar Sundén.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den
22 november 1937.*

Närvarande:

justitierådet AFZELIUS,
regeringsrådet ASCHAN,
justitieråden FORSBERG,
SANDSTRÖM.

Enligt lagrådet den 1 oktober 1937 tillhandakommet utdrag av protokoll över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 30 september 1937, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över uppriktat förslag till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. byråchefen för lagärenden i socialdepartementet hovrättsassessorn Sven Björkholm.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Wilhelm von Schwerin.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 3 december 1937.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, lagrådets den 22 november 1937 avgivna utlåtande över det den 30 september 1937 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1933 (nr 472) om förbud mot politiska uniformer* och hemställer, att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Viking Nilsson.
